

Den næste Sag paa Dagsordenen var:

Første Behandling af Forslag til Lov om Skolebespisning.

(Lovforslaget som vedtaget i Folketinget findes i Tillæg C. Sp. 139 ff.)

Sagen sattes under Forhandling.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet (J. C. Christensen):

Under Forhandlingerne i det andet Ting om nærværende Lovforslag udtalte jeg, at det var lille og fordringsløst, og den samme Karakteristik af det vil jeg tillade mig at fremsætte her i Dag. Det er ikke et Forslag, der aabner ny Veje, men det bortrydder et Par Hindringer i den nuværende Lovgivning for, at private med Udbytte kunne tage sig af den Opgave at give sultne Skolebørn Mad. Der har for det andet Ting foreligget Forslag om ved Lovbud at indføre Bespisning af Skolebørn. Jeg tror, at det ved Lov at paabyde Skolebespisning rundt omkring i Landets Skoler er en Vej, der ikke er farbar. Den er ikke farbar, fordi en saadan 'Tvangsbespisning' strider imod den umiddelbare Følelse og Opfattelse hos vort Folk, idet man jo dog gaar ud fra, at Forældrene skulle være Børnenes Forsørgere og derefter have baade Ret og Pligt til at skaffe dem Mad. Men den er heller ikke farbar, fordi den griber for stærkt ind baade i den personlige og den kommunale Frihed, i den personlige Frihed, fordi Forældrene mange Gange ville føle sig trykkede af, at deres Børn skulle deltage i en Bespisning, som de mene, at der ingen Grund er for dem til at deltage i, og i den kommunale Frihed, fordi det mange Steder vil paanøde Kommunerne Udgifter, hvor der slet ingen Trang er til en saadan Foranstaltning Indførelse. Jeg har derfor ikke ment det rigtigt, at man gik den Vej ved Lovbud at indføre Skolebespisning. Men vil man ikke det, maa man lade private arbejde videre, saaledes som de allerede længe have gjort her i Landet. Det gælder kun om, at Lovgivningen indrettes saaledes, at der ikke i den er Hindringer for at naa frem ad denne Vej. Skolebespisning finder Sted under to Former — ikke i alle Kommuner, men vel i enkelte. For det første saaledes, at, hvor kvindelig Husgerning er indført som Fag i Skolen — det er Tilfældet i nogle af Landets Kommuner, særlig de største, f. Eks. Kjøbenhavn — der nydes den Mad, som tilberedes af Eleverne. Lovgivningen bør nu

efter min Mening være saaledes indrettet, at der ikke kan være Tvivl om, at de Elever, som nyde Maden uden Betaling, ikke derved paadrage deres Forsørgere de med Fattigforsørgelse forbundne Følger. Som bekendt er der i Skoleloven af 24de Marts 1899 den Bestemmelse, at Børn af fattige Forældre skulle have Skolemateriel udleveret gratis. Mad kan jo ikke regnes til Skolemateriel. Der er derfor ikke i Lovgivningen Bestemmelse for Madens Vedkommende, men det er rimeligt, at en saadan bliver slaaet fast. Det er det, Lovforslaget gaar ud paa. Efterhaanden vil sikkert kvindelig Husgerning blive indført i mange flere Skoler, end Tilfældet nu er. Det er et Fag, som har stor Betydning for Skolerne og for den opvoksende kvindelige Ungdom. Efterhaanden som Arbejdets Deling skrider mere og mere frem, er det saa, at mange Pigebørn i Hjemmet slet ingen Undervisning faa i kvindelig Husgerning, hvorfor vi maa lade Skolen tage sig deraf. Men naar det nævnte Fag bliver indført i mange Skoler, vil det have større Betydning, at Lovgivningen ikke er til Hinder for, at den Mad, der saaledes tilberedes i Skolen, ogsaa kan uddeles til de fattige Børn, uden at deres Forældre derfor komme ind under Fattigvæsenet. Ifølge Skoleloven af 24de Marts 1899 kunne Købstæderne uden videre i deres Skoleplan indføre kvindelig Husgerning. Landkommunerne kunne ikke gøre det paa egen Haand, men § 14 i samme Lov sikrer dem Ret dertil, naar Ministeriet tillader det. Det er min Overbevisning, at Ministeriet efter Ansøgning altid vil give en saadan Tilladelse. Det er den ene Side af Sagen. Den anden Side af Sagen er den Bespisning, som finder Sted ved privat Initiativ. Flere Steder har der dannet sig private Foreninger, som tage sig af Børnenes Forplejning, saaledes er der her i Kjøbenhavn en Forening, der hedder Foreningen til Friskolebørns Bespisning. At Kommunerne støtte saadanne Foreninger, er højst rimeligt og rigtigt, men for Landets Vedkommende er der den Hindring derfor, at Landkommunerne maa spørge Amsraadet om Tilladelse forinden de kunne foretage noget. Denne Hindring er ikke til Stede for Købstædernes og Kjøbenhavns Vedkommende; der kunne Kommunerne yde Bidrag paa egen Haand, idet Indenrigsministerens Sanktion altid formodes at foreligge. Det har nemlig vist sig, at Ministeriet ikke modsætter sig, at slikt finder Sted. For Landkommunernes Vedkommende skal derimod Amsraadet spørges.